

Opinia Komitetu Regionów „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka”

(2007/C 146/08)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji, a w szczególności propozycję wypracowania strategii na rzecz skutecznego propagowania i ochrony praw dziecka w różnych dziedzinach polityki wewnętrznej i zewnętrznej UE oraz wspierania wysiłków państw członkowskich w tym zakresie.
- Przyjmuje z zadowoleniem fakt utworzenia jednostki ds. praw dziecka w Komisji oraz dostrzega ważną rolę przypisaną koordynatorowi ds. praw dziecka w zakresie zapewniania powodzenia strategii, ale ma nadzieję, że zostaną im zapewnione wystarczające środki oraz że koordynator otrzyma wystarczający status i możliwość wywierania nacisków politycznych dla zapewnienia, że postawione cele zostaną osiągnięte. Wzywa do wyjaśnienia, w jaki sposób rola, jaką będzie odgrywał koordynator, uzupełni działania podejmowane na szczeblu krajowym.
- Wyraża ubolewanie, że nie zwraca się większej uwagi na sytuację małych dzieci pozbawionych opieki dorosłych, dziewczynek, dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci osób migrujących, ubiegających się o azyl i uchodźców, i to zarówno w UE, jak i w kontekście globalnym; łącznie z zapewnianiem usług opiekuńczych i ochrony wszystkim tym dzieciom.
- Zauważa, że strategia zawiera w sobie potencjał stworzenia podstaw, na poziomie europejskim i krajowym, bardziej skutecznego partnerstwa pomiędzy decydentami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi.
- Wyraża jednak ubolewanie nad tym, że nie docenia się w komunikacie wyjątkowej roli władz lokalnych i regionalnych w zakresie świadczenia usług dla dzieci i gwarantowania ich praw oraz podkreśla, że władze te chcą i mogą być partnerem w opracowywaniu i wdrażaniu strategii.
- Zaleca przeznaczenie niezbędnych zasobów finansowych i ludzkich oraz podjęcie zobowiązań politycznych na rzecz postępów w realizacji postulatów komunikatu, opracowania zielonej księgi i strategii oraz sugeruje, by Parlament Europejski rozważył ustanowienie specjalnego środka w celu finansowania strategii i proponowanych w niej działań.

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji „W kierunku strategii UE na rzecz praw dziecka” COM(2006) 367 wersja ostateczna,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 4 lipca 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego przewodniczącego z dnia 22 lutego 2006 r. o powierzeniu Komisji Spraw Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając projekt opinii w sprawie „Sytuacja małoletnich obcokrajowców bez opieki — rola i propozycje władz lokalnych i regionalnych” (CdR 136/2006 rev. 2),

uwzględniając swoje opinie: w sprawie „Program haski: dziesięć priorytetów na najbliższe pięć lat” (CdR 122/2005), w sprawie zwalczania handlu ludźmi (CdR 87/2001 fin), w sprawie programu Daphne II mającego na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz w celu ochrony ofiar i grup ryzyka (CdR 63/2003), w sprawie ochrony mniejszości i polityki walki z dyskryminacją (CdR 53/2006 fin), w sprawie zmian demograficznych (CdR 152/2005 fin) oraz w sprawie integracji i imigracji (CdR 51/2006 fin),

uwzględniając projekt opinii (CdR 236/2006 rev.1) przyjęty dnia 29 listopada 2006 r. przez Komisję Spraw Konstytucyjnych, Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (sprawozdawca: **Maria Corrigan**, członek Rady Hrabstwa Dun Laoghaire Rathdown oraz samorządu regionalnego Dublina),

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) w myśl Konwencji o prawach dziecka ONZ za dzieci uważane są osoby w wieku poniżej 18 lat,
- 2) wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję o prawach dziecka ONZ; ani Komisja Europejska, ani Unia Europejska nie jest i nie może być stroną tej konwencji,
- 3) podstawa prawna praw dzieci w traktatach wspólnotowych jest ograniczona; ma to wpływ na dostępność środków budżetowych,
- 4) uznane już zostały centralna rola rodziny, a w szczególności rola rodziców, oraz odpowiedzialność państw członkowskich w zakresie wspomagania rodziców w ich obowiązkach opiekuńczych i wychowawczych,
- 5) promowanie i ochrona praw dzieci oraz stworzenie integrującego i przyjaznego dla dzieci społeczeństwa ma fundamentalne znaczenie dla przyszłości Unii Europejskiej,
- 6) angażowanie dzieci i młodzieży — na wczesnym etapie — w życie publiczne jest kluczową kwestią dla rozwoju integrującego i demokratycznego społeczeństwa,
- 7) władze regionalne i lokalne są szczególnie predysponowane do odgrywania roli w promowaniu i ochronie praw dzieci z uwagi na spoczywającą na nich odpowiedzialność za środowisko fizyczne, transport publiczny oraz dostęp młodych ludzi do edukacji, opieki zdrowotnej, zabawy, rekreacji i rynku pracy, a także z uwagi na ich rolę w monitorowaniu warunków życia dzieci poprzez na przykład pomoc społeczną i gromadzenie danych,

na 68. sesji plenarnej w dniach 13-14 lutego 2007 r. (posiedzenie z 13 lutego) jednogłośnie przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **Przyjmuje z zadowoleniem** komunikat Komisji, a w szczególności propozycję wypracowania strategii na rzecz skutecznego propagowania i ochrony praw dziecka w różnych dziedzinach polityki wewnętrznej i zewnętrznej UE oraz wspierania wysiłków państw członkowskich w tym zakresie.

1.2 **Dostrzega**, że czynione dziś inwestycje w dzieci są inwestycją w naszą przyszłość i w dalsze pogłębienie i umocnienie integracji europejskiej.

1.3 **Wyraża ubolewanie** z powodu impasu w procesie konstytucyjnym UE, jako że traktat konstytucyjny i Karta praw podstawowych wyraźnie uznają prawa dziecka.

1.4 **Wyraża zadowolenie**, że uznany został fakt, iż państwa członkowskie są zobowiązane do przestrzegania międzynarodowych traktatów, a w szczególności Konwencji o prawach dziecka ONZ (UNCRC), która została ratyfikowana przez każde z państw członkowskich; **jest jednak rozczarowany** tym, że nie położono większego nacisku na potrzebę pilniejszego wdrażania przez państwa członkowskie zobowiązań na rzecz praw dziecka, podjętych przez nie w kontekście europejskim i międzynarodowym.

1.5 **Przyjmuje z zadowoleniem** stwierdzenie, że niemal powszechna ratyfikacja przez państwa na całym świecie Konwencji o prawach dziecka ONZ stanowi szczególnie solidną podstawę do działań między Komisją Europejską a państwami nienależącymi do UE; ale **wyraża ubolewanie** nad tym, że ratyfikacja tej konwencji przez wszystkie państwa członkowskie UE nie została w komunikacie wykorzystana jako podstawa do wspólnych zobowiązań między państwami członkowskimi.

1.6 **Przyjmuje z zadowoleniem** fakt utworzenia jednostki ds. praw dziecka w Komisji oraz **dostrzega** ważną rolę przypisaną koordynatorowi ds. praw dziecka w zakresie zapewniania powodzenia strategii, ale **ma nadzieję**, że zostaną im zapewnione wystarczające środki oraz że koordynator otrzyma wystarczający status i możliwość wywierania nacisków politycznych dla zapewnienia, że postawione cele zostaną osiągnięte. **Wzywa** do wyjaśnienia, w jaki sposób rola, jaką będzie odgrywał koordynator, uzupełni działania podejmowane na szczeblu krajowym.

1.7 **Popiera** środki proponowane przez Komisję w perspektywie krótkoterminowej w celu rozwiązania pewnych pilnych problemów, w szczególności utworzenie jednego sześciocyfrowego numeru telefonu zaufania dla dzieci oraz numeru interwencyjnego przeznaczanego dla dzieci zaginionych i wykorzystywanych seksualnie, a także **jest zdania**, że wprowadzeniu tych numerów powinien towarzyszyć uzgodniony protokół dotyczący działań w wypadku uprowadzenia dzieci poza granice kraju. **Sądzi** ponadto, że te nowe telefony zaufania dla dzieci nie powinny stanowić powielenia, ale raczej uzupełnienie dla telefonów zaufania istniejących na szczeblu krajowym i regionalnym oraz że wymiana najlepszych praktyk pomiędzy państwami członkowskimi powinna zapewnić informacje na temat wprowadzenia takich usług.

1.8 **Zauważa**, że w komunikacie nie ma mowy o tym, że strategia będzie zobowiązywać do przestrzegania minimalnych standardów i obejmować szeroko zakrojone cele o jasno określonych zadaniach i ustalonym harmonogramie realizacji.

1.9 **Zauważa**, że nie istnieją obecnie systemy, które mogą dostarczyć pełnych, porównywalnych i spójnych danych na temat wskaźników w poszczególnych państwach członkowskich; **przypomina**, że w ramach otwartej metody koordynacji trwają prace nad stworzeniem wskaźnika (lub zestawu wskaźników) dotyczącego dobrobytu dzieci, jak również statystyk w zakresie ubóstwa związanego z poziomem dochodów, w zakresie trudności materialnych i warunków mieszkaniowych, a także że istnieje wiele różnych zbiorów danych na szczeblu państw członkowskich oraz szczeblu regionalnym i lokalnym.

1.10 **Odnotowuje**, że dzieci nie są jednorodną grupą — ich potrzeby się różnią, na przykład w zależności od wieku, zdolności, płci, przynależności etnicznej czy struktury rodziny.

1.11 **Wyraża ubolewanie**, że nie zwraca się większej uwagi na sytuację małoletnich pozbawionych opieki dorosłych, dziewczynek, dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci osób migrujących, ubiegających się o azyl i uchodźców, i to zarówno w UE, jak i w kontekście globalnym; łącznie z zapewnianiem usług opiekuńczych i ochrony wszystkim tym dzieciom.

1.12 **Wyraża ubolewanie**, że nie wspomina się o zapewnianiu wysokiej jakości „wczesnej edukacji” dla dzieci poniżej szóstego roku życia, i to mimo tego, że usługi w zakresie opieki nad dziećmi są w długiej perspektywie czasowej priorytetowym celem politycznym UE, oraz mimo przyjęcia ilościowych celów UE.

1.13 **Zauważa**, że strategia zawiera w sobie potencjał stworzenia podstaw, na poziomie europejskim i krajowym, bardziej skutecznego partnerstwa pomiędzy decydentami, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami pozarządowymi.

1.14 **Wyraża jednak ubolewanie** nad tym, że nie docenia się w komunikacie wyjątkowej roli władz lokalnych i regionalnych w zakresie świadczenia usług dla dzieci i gwarantowania ich praw oraz **podkreśla**, że władze te chcą i mogą być partnerem w opracowywaniu i wdrażaniu strategii.

1.15 **Podkreśla**, że przy opracowywaniu strategii należy w pełni przestrzegać zasad pomocniczości i proporcjonalności.

1.16 **Przyjmuje z zadowoleniem** stwierdzenie, że „na sytuację dzieci wpływa również ich miejsce zamieszkania”; dzieci mogą znajdować się w gorszej sytuacji ze względu na nierówności w dostępie do edukacji na odpowiednim poziomie, służby zdrowia, transportu publicznego, obiektów służących zabawie i rekreacji, informacji oraz możliwości uczenia się w społeczeństwie obywatelskim. **Pragnąłby**, aby zwrócono większą uwagę na warunki panujące w miastach, na przedmieściach i innych szczególnych obszarach wskazanych przez państwa członkowskie.

1.17 **Podkreśla**, że wiele władz lokalnych i regionalnych bezpośrednio finansuje i wdraża politykę rozwoju w państwach trzecich, wspierając rozwój infrastruktury i kluczowych usług, prowadząc projekty twinningowe wspólnie z władzami, dzieląc się doświadczeniem i przekazując umiejętności oraz że istnieje potencjał pozwalający bardziej skupić się w tej pracy na prawach dziecka.

1.18 **Z zadowoleniem przyjmuje** uznanie faktu, że dzieci mają prawo do wyrażania swoich poglądów na kwestie, które wpływają na ich życie, a także **pochwala** proponowane działania mające na celu zaangażowanie dzieci w opracowywanie strategii. Zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych oraz organizacji dziecięcych będzie ważne dla powodzenia tego przedsięwzięcia.

1.19 **Przyjmuje z zadowoleniem** opublikowany niedawno raport ONZ na temat przemocy wobec dzieci⁽¹⁾. W raporcie „wzywa się państwa do zakazania wszelkich form przemocy wobec dzieci, w jakimkolwiek miejscu, w tym wszelkich kar cielesnych, szkodliwych praktyk tradycyjnych, takich jak przedwczesne i przymusowe małżeństwa, okaleczanie żeńskich narządów płciowych i tzw. honorowe zabójstwa, przemocy seksualnej i tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego i poniżającego traktowania lub karania” (tłum. rob.)⁽²⁾. **Sugeruje**, by wnioski raportu zostały w pełni uwzględnione w opracowywaniu strategii.

⁽¹⁾ Raport ten, opracowany przez niezależnego eksperta Paula Sérgio Pinheira, jest dostępny na stronie internetowej: www.violencestudy.org.

⁽²⁾ 61. sesja ONZ, Propagowanie i ochrona praw dziecka, A/61/299.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **Zaleca** przeznaczenie niezbędnych zasobów finansowych i ludzkich oraz podjęcie zobowiązań politycznych na rzecz postępów w realizacji postulatów komunikatu, opracowania zielonej księgi i strategii oraz **sugeruje**, by Parlament Europejski rozważył ustanowienie specjalnego środka w celu finansowania strategii i proponowanych w niej działań.

2.2 **Podkreśla**, że władze lokalne i regionalne powinny być uznawane za istotnych partnerów w opracowywaniu strategii, oraz **wzywa**, by Komitet został włączony jako członek do Europejskiego Forum na rzecz Praw Dziecka, mający swoich przedstawicieli w grupie międzyresortowej, oraz by konsultować się z nim w kwestii postępów prac nad sprawozdaniem koordynatora, a także by sprawozdanie to zostało upublicznione.

2.3 **Zaleca**, by strategia, w oparciu o dogłębną analizę, zobowiązywała do przestrzegania minimalnych standardów i obejmowała ambitne działania o jasno określonych celach.

2.4 **Zaleca** osiągnięcie równowagi w strategii pomiędzy koncentracją na sytuacji światowej a wewnątrzunijnymi i między państwowymi działaniami i dialogiem.

2.5 **Zaleca** potraktowanie jako priorytetu opracowania zestawu porównywalnych wskaźników i gromadzenia spójnych danych na poziomie państw członkowskich, a gdy jest to możliwe, także na poziomie regionów.

2.6 **Wzywa** do zapewnienia odpowiednich zasobów, wsparcia i mechanizmów w celu ułatwienia udziału dzieci w opracowywaniu strategii, w tym dzieci pochodzących ze środowisk znajdujących się w gorszym położeniu, dzieci wywodzących się z mniejszości etnicznych i dzieci niepełnosprawnych. Dzieci powinny zostać zaangażowane na wczesnym etapie procesu za pośrednictwem różnorodnych, dostosowanych do wieku metod, jak na przykład prace artystyczne, ukierunkowane dyskusje itp. **Uznaje** ponadto, że władze lokalne i regionalne także mogłyby zrobić więcej na rzecz ułatwienia takiego konsultowania się z dziećmi na temat właściwych kierunków polityki określanych na poziomie regionalnym i lokalnym.

2.7 **Powtarza** swoje wezwanie do pełnego wprowadzenia w życie Konwencji o prawach dziecka z 20 października 1989 r. i **podkreśla** znaczenie następujących praw: prawa do wolności myśli, sumienia i religii, ochrony życia prywatnego, ochrony przed przemocą, maltretowaniem i zaniedbaniem, prawa do ochrony zdrowia, prawa do kształcenia, nauki szkolnej i szkoleń oraz ochrony mniejszości, zgodnie z opinią Komitetu dotyczącą integracji i migracji (CdR 51/2006 fin), jak również prawa do odpowiedniego odżywiania i odpowiednich warunków mieszkaniowych.

2.8 W tym kontekście **nalega**, by w pełni uznać zasadniczą rolę władz lokalnych i regionalnych jako bezpośrednich dostawców niezbędnych usług dla dzieci, takich jak szkolnictwo i mieszkalnictwo, opieka nad dziećmi oraz inne usługi socjalne, jak również ich rolę w planowaniu, nadzorowaniu i utrzymy-

waniu środowiska fizycznego, gwarantującą dzieciom dostęp do wystarczającej i dostosowanej do ich potrzeb przestrzeni mieszkalnej, a także do odpowiednich obiektów służących zabawie i rekreacji oraz dorastanie w bezpiecznym otoczeniu.

2.9 **Wzywa** do położenia większego nacisku na potrzebę pilnego wdrożenia przez państwa członkowskie ich obecnych zobowiązań podjętych w kontekście europejskim i międzynarodowym, włącznie ze zobowiązaniami w sferze ustawodawstwa i praktyki wynikającymi z Konwencji o prawach dziecka ONZ, Europejskiej konwencji praw człowieka i środków przyjętych przez Radę Europy. Zadanie to należy włączyć do oceny wpływu dotychczasowych działań UE w zakresie praw dziecka.

2.10 **Sugeruje**, by celem analizy było nie tylko ocenić „skuteczność obecnych działań”, ale także ułatwić ocenę postępów państw członkowskich w zakresie przestrzegania postanowień Konwencji o prawach dziecka, poprzez porównawczą analizę danych zarysowaną w ocenie wpływu.

2.11 **Sugeruje**, by analiza obejmowała także przegląd tego, czy wszystkie państwa członkowskie ratyfikowały Konwencję haską o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego (1993 r.).

2.12 **Zaleca** wykorzystanie otwartej metody koordynacji jako mechanizmu tworzenia zobowiązań między państwami członkowskimi i uczenia się na przykładach najlepszych praktyk w odniesieniu do wdrażania w życie konwencji o prawach dziecka oraz pełne włączenie władz lokalnych i regionalnych w ten proces.

2.13 **Zaleca**, by w polityce UE i państw członkowskich uwzględniać różnorodność dzieci i ich potrzeb, na przykład dzieci znajdujących się w gorszej sytuacji ze względu na położenie geograficzne, wiek, płeć, pochodzenie etniczne czy niepełnosprawność. Konieczne będzie zwrócenie szczególnej uwagi na wpływ ubóstwa, wykluczenia społecznego, niepełnosprawności, dyskryminacji i rasizmu oraz na sytuację dzieci członków mniejszości narodowych i uchodźców, a także na konsekwencje różnorodności religijnej, językowej i kulturowej — zarówno w kontekście UE, jak i w kontekście ogólnoswiatowym.

2.14 **Sugeruje**, by strategia uwzględniała konkretne cele gwarantujące dzieciom żyjącym na wszystkich obszarach geograficznych równe prawa; będzie to obejmowało intensyfikację działań związanych ze zwalczaniem ubóstwa wśród dzieci i nierówności w wykształceniu. Władze regionalne i lokalne odegrają tu centralną rolę.

2.15 **Zaleca** opracowanie, w uzupełnieniu do zarysowanych działań w krótkiej perspektywie czasowej, środka mającego umożliwić międzynarodową współpracę policji w zakresie sprawdzania w rejestrach karnych wszelkich danych dotyczących pracowników i wolontariuszy pracujących z dziećmi. **Wnosi**, by rozważono w strategii utworzenie unijnego rejestru sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci, do którego dostęp miałyby policja.

2.16 **Wnosi**, by strategia obejmowała sposoby lepszego rozwinięcia usług wsparcia rodziny, aby zapobiegać znęcaniu się nad dziećmi oraz dzieciobójstwu (zabójstwu dziecka przez rodzica). Można by skupić się tu na wsparciu dla rodziców, zapobieganiu znęcaniu się nad dziećmi i wczesnym wykrywaniu takich przypadków, wspieraniu ofiar przemocy i utworzeniu mechanizmu przeglądu budzących wątpliwości zgonów dzieci, aby przeanalizować skuteczność interwencji państwa w okresie poprzedzającym zgon.

2.17 **Zaleca**, by w strategii zajęto się negatywnym wpływem telewizji, komputerów i nowych technologii na dzieci, jak na przykład wpływem dostępu przez internet do obrazów niewłaściwych lub przeznaczonych dla dorosłych, a także wpływu siedzącego charakteru takich czynności na aktywny styl życia dzieci. Powiązaną kwestią jest negatywny wpływ reklamy i marketingu bezpośrednio kierowanych do dzieci. Należy wspierać środki służące wykorzystaniu technologii do celów edukacyjnych, takie jak programy telewizyjne wspomagające językowe i kulturalne kompetencje dzieci, co będzie szczególnie ważne dla dzieci imigrantów. Potrzebne są także twórcze dzia-

łania na rzecz promowania działalności kulturalnej, takiej jak czytanie, muzyka, teatr, i udostępniania jej dzieciom.

2.18 **Wnosi**, by w ramach strategii dostępne były dla administracji lokalnej i regionalnej programy szkoleniowe i narzędzia służące zapoznaniu urzędników z nowymi środkami i przykładami najlepszych praktyk.

2.19 **Zaleca**, by strategia komunikacji była oparta na Konwencji o prawach dziecka oraz by wszystkie kampanie informacyjne były prowadzone na szczeblu regionalnym i lokalnym, dostosowane do wieku, wyrażane w wielu wersjach językowych i dostępne dla dzieci niepełnosprawnych.

2.20 **Zaleca**, by pomoc rozwojowa UE przewidywała przeznaczanie pewnego odsetka funduszy na działania na korzyść dzieci oraz by polityka rozwojowa władz lokalnych i regionalnych w państwach trzecich także przyznała większy priorytet transferowi umiejętności i wymianie doświadczeń w zakresie praw dzieci.

Bruksela, 13 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE
